

Levetidsanalyse 2001:

Eksamensoppgaver i Pålitelighetsanalyse (med løsningsforlag):

August '92,	oppg. 3
Mai '91,	oppg. 2
August '95,	oppg. 1 & 3
August '94	oppg 1
Mai '92,	oppg. 3
Juni '94,	oppg. 1 & 3
Juni '95,	oppg. 1 & 3 (uten løsning)

August 92

Oppgave 3

Levetidene til $n = 8$ identiske varmevekslere er registrert. Disse levetidene betegnes $X_1, X_2, \dots, X_8$, og antas å være uavhengige med samme kontinuerlige fordeling. Fordelingsfunksjonen betegnes $F(t)$. De ordinerte observasjonene betegnes $X_{(1)}, X_{(2)}, \dots, X_{(8)}$.

a. Datamaterialet (i 10³ timer) er

12, 28, 41, 83, 102, 160, 236, 305.

Definer $T(x) =$ den totale resttid ved tidspunkt x . Tegn TTT-plottet for observasjonsmaterialet.

b. TTT-transformen til fordelingen F er definert ved

$$H_{F^{-1}(v)} = \int_0^{F^{-1}(v)} (1 - F(u)) du$$

Prisier fortolkningen av $F^{-1}(v)$ i dette uttrykket, og utled sammenhengen mellom $H_{F^{-1}(1)}$ og forventningen i fordelingen. Definer den skalerte TTT-transformen.

c. Utled den skalerte TTT-transformen for eksponensialfordelingen.

d. La $H_n^{-1}(v)$ være definert som TTT-transformen, med den forskjell at $F(\cdot)$ nå er byttet ut med den empiriske fordelingsfunksjonen. Hva er $F_n^{-1}(i/n)$? Vis at $H_n^{-1}(i/n) = T(X_{(i)})/n$.

e. Bruk resultatene funnet over til å argumentere for at levetidene i a) er hentet fra en eksponensialfordeling. Estimer sviktintensiteten i fordelingen, og utled et konfidensintervall for denne.

Oppgave 2

Levetidsfordelingen til en bestemt type kuleventil skal undersøkes ved å sette n enheter i drift, og registrere tidene $t_1, t_2, \dots, t_n$ til de svikter. Anta at levetidene er uavhengige.

Observasjonsmaterialet for 10 ventiler ble som følger (levetider i dager):

326, 207, 996, 357, 1, 67, 232, 84, 133, 91

a) Anta at levetiden for en ventil er eksponensialfordelt. Finn et estimat og et 90% konfidensintervall for sviktintensiteten λ basert på datasettet.

b) En Bayesianer betrakter problemet fra følgende synsvinkel: Alle ventilene har uavhengige, eksponensialfordelte levetider med samme λ , hvor λ sees på som en realisasjon av en stokastisk variabel Λ . Denne Bayesianerens a priori-informasjon er representert ved en gammafordeling med parametre α og β , dvs

$$f_{\Lambda}(\lambda) = \frac{\beta^{\alpha}}{\Gamma(\alpha)} \lambda^{\alpha-1} e^{-\beta\lambda}, \quad \lambda > 0, \quad \alpha > 0, \quad \beta > 0.$$

Forventningsverdien i apriorifordelingen er $E(\Lambda) = \alpha/\beta$.

Vis at aposteriorifordelingen er en gammafordeling med parametre α' og β' , hvor

$$\alpha' = \alpha + n, \quad \text{og} \quad \beta' = \beta + \sum_{i=1}^n t_i$$

Hva blir Bayes-estimatoren (ved minimum kvadratisk tap) λ^* for λ ? Hvilket estimat fås når parametrene i apriorifordelingen settes til $\alpha = 0.5$ og $\beta = 300$?

Eksamen i fag 75582 Pålitelighetsanalyse

Torsdag 24. august 1995
Tid 0900-1300

Faglig kontakt: Per Høkestad (735)92754

Hjelpemidler:
Godkjent kalkulator
Samset&Thorvaldsen: Statistiske tabeller og formler

Oppgave 1

En setter n komponenter i funksjon samtidig, og levetidene til disse komponentene, $X_1, X_2, \dots, X_n$ er uavhengige og identisk kontinuertlig fordelte. Når levetidene ordnes etter størrelse fås ordningsobservatorene $X_{(1)} < X_{(2)} < \dots < X_{(n)}$.

- a) Definer "total test tid", $T(x)$, ved tid x . Skriv spesielt ut $T(X_{(r)})$.

En har bestemt seg for å avslutte forsøket i det øyeblikk feil nr. r inntrer, og får dermed sensurerte data. Anta at levetidene, $X_i, i=1, 2, \dots, r$ er eksponensialfordelte med parameter λ . Foreslå en punkt estimator for λ (egenskapene kreves ikke). Utled et 90% konfidensintervall, basert på at $2\lambda T(X_{(r)})$ er kji kvadratfordelt med $2r$ frihetsgrader. Utled intervaller når $r=n=6$, og observasjonene er (i år)

1.1, 1.7, 1.9, 2.4, 2.7, 3.2

- b) Utled Bayes estimatoren for λ for det tilfelle at $r=n$ (anta kvadratisk tapfunksjon). Som a priorfordeling benyttes gammafordelingen (k, θ) som generelt har sannsynlighetstetthet

$$f(t) = \frac{\theta}{\Gamma(k)} (\theta t)^{k-1} e^{-\theta t} \quad t \geq 0$$

og forventning k/θ . Beregn estimator for λ når $k=2$ og $\theta=5$ år⁻¹. Vis at Bayes estimatoren kan skrives som en vekt sum av "a priori estimator" og av en estimator basert på forsøket.

Aug. 95

Oppgave 3

- a) La X_1 og X_2 være uavhengige og eksponensialfordelte med parametre henholdsvis, λ_1 og λ_2 . Hva er fordelingen til $\min(X_1, X_2)$? Vis at $P(X_1 < X_2) = \lambda_1 / (\lambda_1 + \lambda_2)$.

- b) Betrakt et system av 2 pumper med passiv redundans ("standby"). Pumpe A er innkoplet først, og har sviktintensitet λ_1 . Pumpe B står i standby og har da sviktintensitet λ_0 . De to pumpene av hverandre med sviktintensitet λ , både når det er to og tre pumper som er aktive. Forklar at tid til systemfeil kan skrives $T = T_1 + T_2$, der T_1 er tid til første pumpe-feil, T_2 og bruk nå dette til drekte å finne $MTTF = E(T)$ for systemet. Utled også fordelingsfunksjonen for tid til systemfeil, og sjekk at dette gir den samme $MTTF$.

La T_1 angi tid til pumpe A feiler. La videre T_2 være tiden som går fra dette skjer til pumpe B feiler, slik at tid til systemsvikt (dvs. ingen pumpe er tilgjengelig) kan skrives $T = T_1 + T_2$. Bestem sannsynligheten for at $T_2 = 0$, og oppgi betinget forventning for T_2 , gitt $T_2 > 0$. Finn så $MTTF = E(T)$.

- c) Anta nå at en bruker et system av tre pumper, som alle har kapasitet 50%, dvs minst to pumper må operere for at systemet skal funksjonere. En starter med at alle tre pumper er aktive. Det er ikke behov for noen omkoplingsenhet ved første pumpe-feil. Alle tre pumper feiler uavhengig av hverandre med sviktintensitet λ , både når det er to og tre pumper som er aktive. Forklar at tid til systemfeil kan skrives $T = T_1 + T_2$, der T_1 er tid til første pumpe-feil, T_2 og bruk nå dette til drekte å finne $MTTF = E(T)$ for systemet. Utled også fordelingsfunksjonen for tid til systemfeil, og sjekk at dette gir den samme $MTTF$.

1 av 2

mai 92
Oppgave 3

Faglig kontakt under eksamen:
Per Høekstad (7359)2754

EKSAMEN I FAG 75582 PÅLITELIGHETSANALYSE
Mandag 22. august 1994
Tid: 0900-1300

Hjelpemidler: Godkjent kalkulator.
Samset & Thorvaldsen: Statistiske tabeller og formler.

Oppgave 1

Vi har n identiske komponenter som seltes i drift, og lar $X_1, X_2, \dots, X_n$ være de observerte levetider, dvs. tid fram til svikt eller sensurering. Tider til svikt antas uavhengige og identisk fordelte. Sensureringsstidspunktene kan også oppfattes som uavhengige stokastiske variable.

- a) Definer hazard-plottet (Nelson-plottet) for datasettet. Forklar hvordan dette plottet kan brukes til å spekke om den underliggende levetidsfordelingen er IFR eller DFR.
- b) La $n=9$, og konstruer hazard-plottet for følgende datasett (levetid i dager).
80, 140, 210, 480, 530*, 790, 1210, 1540, 1850*

(Observasjonene 5 og 9 (merket med "*") svarer til sensureringsstidspunkter. Hvilken konklusjon vil du trekke ut fra dette plottet?)

- c) Anta at de 7 observerte tider til svikt er uavhengige og eksponensialfordelte med sviktintensitet λ . (For enkelhets skyld vil vi i det følgende se bort fra den informasjonen som er gitt av de to sensurerte levetidene). En Bayesianer vil estimere λ , og modellerer sin a priori viten ved en gamma-fordeling (α, β)

$$f(\lambda) = \frac{\beta}{\Gamma(\alpha)} (\beta\lambda)^{\alpha-1} e^{-\beta\lambda} \quad \lambda > 0, \alpha > 0, \beta > 0$$

Føremeningen i denne gamma-fordelingen er $E(\lambda) = \alpha/\beta$.

Finns a posteriori fordelingen til λ . Hva blir Bayes estimatoren for λ under forutsetningen om kvadratisk tapfunksjon? Hvilken estimator får vi for λ (uttrykt ved α og β), når vi utelukkende baserer oss på a priori viten. Angi også den "vanlige" estimatoren for λ , utelukkende basert på de observerte levetidene. Vis at Bayes estimatoren kan skrives som en vekt sum av disse to estimatorene.

- d) Følgte Bayesianerens a priori viten forventet han at en komponent i gjennomsnitt skal funksjonere i tre år før svikt inntrer. Han mener at denne a priori viten er omtrent like sikker som den var basert på tre virkelige observerte levetider. Bruk de 7 observerte sviktider gitt i b) til å beregne Bayes estimatet for λ .

- a. Levetiden, T , til en trykkmåler modelleres som en kontinuerlig stokastisk variabel med funksjonsansynlighet $R(t) = P(T > t)$. Vis at $E(T) = \int_0^{\infty} R(t) dt$.
Definer kumulativ sviktintensitet, $Z(t)$, og utled sammenhengen mellom $Z(t)$ og $R(t)$.
Hva er definisjonen på at fordelingen til T har ikke-avtakende sviktintensitet (IFR)?
(i en alternativ definisjon, uttrykt ved $R(t)$, og som kan brukes selv om fordelingen til T ikke er kontinuerlig.

- b. Anta at T er Weibull-fordelt, dvs.

$$R(t) = e^{-(\lambda t)^\alpha}, \quad t > 0.$$

Finns $E(T)$. Hva er betingelsen for at T har en ikke-avtakende sviktintensitet? Finn $Z(t)$. Transformert henholdsvis $Z(t)$ og t over i variable som det er en lineær sammenheng mellom.

- c. Ti like trykkmålere ble installert samtidig. Den ene ble tatt ut av drift etter 1020 dager uten å ha feilet. For de øvrige ni observerte en følgende tid til svikt (i dager):
1480, 2166, 2552, 2818, 3043, 3427, 3785, 4241, 5112.

Finns Nelsons estimat for den kumulative sviktintensiteten. Hva blir estimatet for $R(t)$? Tegn Nelson-plottet på Weibull papir (vedlagt). Bruk dette til å estimere parametrene i Weibull-fordelingen.

7
Fanni 94

Oppgave 1

a) TTT -transformen til fordelingsfunksjonen F er definert ved

$$H_F^{-1}(V) = \int_0^{F^{-1}(V)} (1 - F(u)) du$$

Presiser fordelningen av $F^{-1}(V)$ i dette uttrykket, og utled sammenhengen mellom $H_F^{-1}(1)$ og forventningen i fordelingen. Definer den skalerte TTT -transformen.

b) Utled den skalerte TTT -transformen for eksponensialfordelingen.

Levetidene til $n = 9$ identiske komponenter er registrert. Disse levetidene betegnes $X_1, X_2, \dots, X_9$, og antas å være uavhengige med samme kontinuerlige fordeling.

c) Datamaterialet (i dager) er

80, 110, 210, 480, 530, 790, 1210, 1540, 1850.

Definer $T(x) =$ den totale test tid ved tidspunkt x . Tegn TTT -plotet for observasjonsmaterialet. Hvilke slutninger vil du trekke av dette plottet?

Fanni 94
Oppgave 3

Bank i denne oppgaven at gammelfordelingen (k, θ) har sannsynlighetstetthet

$$f(t) = \frac{\theta}{\Gamma(k)} (\theta t)^{k-1} e^{-\theta t}, \quad t \geq 0$$

og forventning $E(T) = k/\theta$.

a) Levetiden T (i år) til en komponent har sannsynlighetstetthet

$$f(t) = \lambda^2 t e^{-\lambda t}, \quad t \geq 0$$

Hva er forventningen til T ? En har n observasjoner, $T_1, T_2, \dots, T_n$. Foreslå en estimator (f.eks. sannsynlighetssmaksimeringsestimatore) for λ . Egenskapene til estimatoren forlignes ikke. Beregn estimatet når $n = 4$ og $T_i = 3.5, 5.2, 6.8, 7.3$ (år).

En hadde også en del a priori kunnskap om λ , og ut fra denne kunnskapen alone hadde en estimert $E(T)$ til 10 år. Foreslå også et "a priori estimat" for λ .

b) Nå skal λ estimeres ved Bayes teknikk. Den subjektive "a priori" vilen om λ uttrykkes ved en a priori fordeling av formen

$$g(\lambda) = \alpha^2 \lambda e^{-\alpha \lambda}, \quad \lambda \geq 0$$

Hvilken verdi bør en velge for α her?

Finn også a posteriori fordelingen til λ . Hva blir Bayes estimatoren for λ under forutsetningen om kvadratisk tapfunksjon? Beregn estimatet med de data som er gitt i a), og sammenlikn med de estimatene som ble funnet der. Kan en si noe om hva a priori informasjonen om λ (gitt ved $g(\lambda)$) svarer til, når en sammenlikner med informasjonen i observerte levetider?

Fanni 95
Oppgave 1

La den stokastisk variable, X , betegne levetiden til en bestemt komponenttype, og la X ha funksjonssannsynlighet, $R(x) = P(X > x)$.

a) Utled sammenhengen mellom forventningen til X og $R(x)$.

En har observert 8 levetider av denne komponenttypen (i måneder):

37.0, 82.5, 110.0, 62.0, 51.5, 94.5, 18.0, 74.5

Bruk disse data til å estimere funksjonssannsynligheten (basert på den empiriske fordelingsfunksjon).

b) Hva menes med sensurerte levetidsdata. Definer kort de fire hovedtyper av sensurering. Presiser den sensurertingsmodell som Kaplan-Meier bruker i sin estimator for $R(x)$.

c) Anta at vi har to sensurerte levetider, i tillegg til de 8 observasjonene gitt i a):

48.0, 60.0

Finn ut fra dette Kaplan-Meier estimatoren for $R(x)$ og skisser denne. Beregn et estimat for forventningen til X .

Fanni 95
Oppgave 3

En pumpe benyttes ikke kontinuerlig, og har en sannsynlighet, p , for ikke å starte når den skal tas i bruk. Anta at det har vært bruk for pumpa n ganger, og la X være antall ganger den ikke starter (tilstrekkelig raskt). Det antas at X er binomisk fordelt.

a) Observasjonen, X , skal brukes til å estimere p , ved hjelp av Bayes-teknikken. A priori fordelingen til p velges fra klassen av beta fordelinger, dvs.

$$g(p) = \frac{\Gamma(r+s)}{\Gamma(r)\Gamma(s)} p^{r-1} (1-p)^{s-1}, \quad 0 \leq p \leq 1, \quad r > 0, \quad s > 0$$

I fortsettelsen kan du, uten bevis, bruke at forventningen i denne fordelingen er $r/(r+s)$.

Utled uttrykket for Bayes estimatoren (når kvadratisk tapfunksjon benyttes).

A priori vil statistikeren (ut fra erfaring med tilsvarende pumper) ansle p til å være omtrent 1/20. Videre anser han denne informasjonen til å være likeverdig med å ha observert 20 starter av den aktuelle pumpa. Bruk dette til å spesifisere a priori fordelingen for p .

Anta at vi har observert $n = 143$ starter, og at $X = 4$. Hva blir Bayes estimatet? Sammenlikn med resultatet som fås ved å bruke den vanlige sannsynlighetssmaksimeringsestimatore (SME).

En annen statistiker hevder at det er uheldig å bruke den subjektive a priori informasjonen om at p antas å være omtrent 1/20. Han mener at det bør brukes en såkalt "ikke-informativ" a priori fordeling. Foreslå en slik fordeling, og beregn den tilhørende estimatoren. Sammenlikn med det andre Bayes estimatet og SME, og kommenter. Hvilket av de to Bayes estimatene vilte du selv anbefale i bruk?

Løsning på en del Eggeps. i pål. analyse

Aug 9 2, oppg 3

3a

i	$X_{(i)}$	$T(X_{(i)}) / T(X_{(n)})$
1	12	0.099
2	28	0.215
3	41	0.296
4	83	0.513
5	102	0.592
6	160	0.771
7	236	0.928
8	305	1.0

3b

$$F^{-1}(v) \sim (1-v) - \text{kvantil}$$
$$F^{-1}(1) = \infty$$
$$H_F^{-1}(1) = \int_0^{\infty} R(u) du = E(X)$$

3c Skalert TTT for eksponentialfordeling = v , $v \in (0,1)$

3d

$$F_n^{-1}(i/n) = X_{(i)}$$
$$H_n^{-1}(i/n) = \frac{1}{n} T(X_{(i)}) \quad (\text{Theorem 9.4})$$

3.e Kombiner

$\rightarrow H_n^{-1} \approx H_F^{-1}$ (TTT plott $\approx$ TTT-transform)

$\rightarrow H_F^{-1}(v)$ rett linje for exponenf. (3c)

$\rightarrow$ TTT plott for data $\approx$ rett linje (3d)

$\Rightarrow$ Data eksponentialfordeling

$$\hat{\lambda} = \frac{n}{T(X_{(n)})} = \frac{8}{967} 10^{-3} = 8.3 \cdot 10^{-6} \text{ per time}$$

$$\frac{\chi^2_{1-\epsilon/2, 2n}}{2 T(X_{(n)})} < \lambda < \frac{\chi^2_{\epsilon/2, 2n}}{2 T(X_{(n)})} \quad \epsilon = 0.10$$

90% intervall: $[4.1 \cdot 10^{-6}, 13.6 \cdot 10^{-6}]$

Opgave 2

Maai 91

a) $\lambda = n / \sum t_i = 10/2494 \approx 0.0040 \text{ dager}^{-1}$

Godtar også:

$\lambda = (n-1) / \sum t_i = 9/2494 \approx 0.0036 \text{ dager}^{-1}$

Intervallgrenser:

$\lambda_L = z_{0.95, 2 \cdot 10} / (2 \cdot \sum t_i) \approx 0.0022 \text{ dager}^{-1}$

$\lambda_H = z_{0.05, 2 \cdot 10} / (2 \cdot \sum t_i) \approx 0.0063 \text{ dager}^{-1}$

b) Observasjonsvektoren er $\underline{t} = (t_1, t_2, \dots, t_n)'$. Rimelighetsfunksjonen:

$l(\lambda | \underline{t}) = f(\underline{t} | \lambda) = \lambda^n \cdot \exp(-\lambda \cdot \sum t_i)$

A posteriori tetthet for Λ :

$g(\lambda | \underline{t}) \propto g(\lambda) \cdot l(\lambda | \underline{t})$, (der $g(\lambda)$ er a priori tetthet til Λ , dvs. Gamma(α, β)).

Gir $g(\lambda | \underline{t}) \propto \lambda^{n+\alpha-1} \cdot \exp(-\lambda \cdot (\beta + \sum t_i))$, dvs. Gamma($n+\alpha, \beta + \sum t_i$).

Bayes-estimator:

$\lambda^* = E(\Lambda | \underline{t}) = \int \lambda \cdot g(\lambda | \underline{t}) d\lambda = (\alpha+n) / (\beta + \sum t_i) \approx 0.003758$.

Løsningskisse, Eksamen August 95

1a Se s. 356 $\rightarrow$ $T(X_{(r)}) = \sum_{i=1}^r X_{(i)} + (n-r) X_{(r)}$

b $\hat{\lambda} = \frac{r}{T(X_{(r)})}$ (evt $\frac{r-1}{T(X_{(r)})}$)

90% intervall:

$\left(\frac{z_{0.95, 2r}}{2 \cdot T(X_{(r)})}, \frac{z_{0.05, 2r}}{2 \cdot T(X_{(r)})} \right)$

$r = n = 6, \sum_{i=1}^6 X_i = 13$ gir $(0.201, 0.809)$

c a posteriorifordeling $g(\lambda) \propto \lambda^{n+k-1} e^{-\lambda(\theta + \sum X_i)}$
som er Gamma ($n+k, \theta + \sum X_i$)

Bayes estimator $\hat{\lambda}_B = \frac{n+k}{\theta + \sum X_i} = \frac{8}{18} = 0.444$

Sett $\lambda_{a.p.} = \frac{k}{\theta}$ $\hat{\lambda} = \frac{n}{\sum X_i}$ Da er

$\hat{\lambda}_B = \frac{\theta}{\theta + \sum X_i} \hat{\lambda}_{a.p.} + \frac{\sum X_i}{\theta + \sum X_i} \cdot \hat{\lambda}$

August 95

3.a $P(\min(X_i) > x) = e^{-\lambda_1 x} \cdot e^{-\lambda_2 x} = e^{-(\lambda_1 + \lambda_2)x}$

$\min(X_1, X_2)$ er eksponentialfordelt $(\lambda_1 + \lambda_2)$
 $P(X_1 < X_2) = \int_0^{\infty} P(X_2 > x) \cdot f_{X_1}(x) dx$
 $= \int_0^{\infty} e^{-\lambda_2 x} \cdot \lambda_1 e^{-\lambda_1 x} dx = \frac{\lambda_1}{\lambda_1 + \lambda_2}$

b $T_2 = \begin{cases} 0 & B \text{ eller } S \text{ slykter før } A \\ \text{eksponentialfordelt } (\lambda_2) & \text{ellers} \end{cases}$

$P(T_2 = 0) = P(\min(T_B, T_S) < T_A)$

der $\min(T_B, T_S)$ er eksponential $(\lambda_0 + \lambda_5)$

og T_A er eksponential (λ_1)

Derfor $P(T_2 = 0) = \frac{\lambda_0 + \lambda_5}{\lambda_1 + \lambda_0 + \lambda_5}$

E(T) = E(T_1) + E(T_2 | T_2 > 0) P(T_2 > 0)
 $= \frac{1}{\lambda_1} + \frac{1}{\lambda_2} \frac{\lambda_1}{\lambda_1 + \lambda_0 + \lambda_5}$

c $T_1 \sim$ eksponential (3λ)

$T_2 \sim$ eksponential (2λ)

E(T) = $\frac{1}{3\lambda} + \frac{1}{2\lambda} = \frac{5}{6} \cdot \frac{1}{\lambda}$

R(t) = P(T > t) = \int_0^{\infty} P(T > t | T_1 = s) f_{T_1}(s) ds
 $= \int_0^t P(T_2 > t-s) \cdot 3\lambda \cdot e^{-3\lambda s} ds + \int_t^{\infty} 1 \cdot 3\lambda e^{-3\lambda s} ds$
 $= \int_0^t e^{-2\lambda(t-s)} 3\lambda e^{-3\lambda s} ds + \int_t^{\infty} 3\lambda e^{-3\lambda s} ds$
 $= 3e^{-2\lambda t} [1 - e^{-\lambda t}] + e^{-3\lambda t} = \frac{3e^{-2\lambda t} - 2e^{-3\lambda t}}{1}$

MTTF = $\int_0^{\infty} R(t) dt = \frac{3}{2\lambda} - \frac{2}{3\lambda} = \frac{5}{6} \cdot \frac{1}{\lambda}$

Løsningskisse

Eksamen August 94

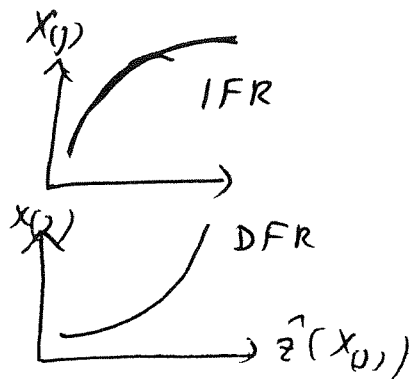
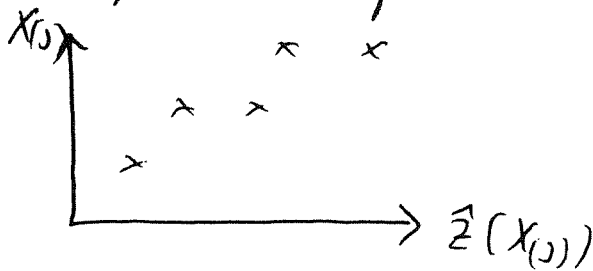
1a (se s. 408)

Levetidene $X_{(1)} \leq X_{(2)} \leq \dots \leq X_{(n)}$

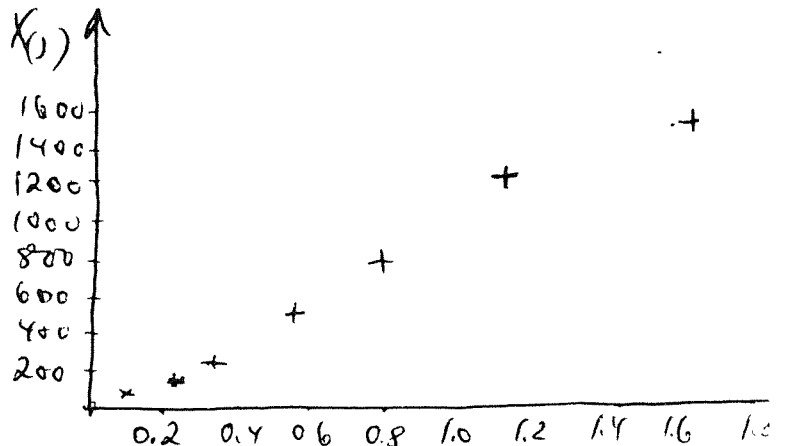
Når $X_{(j)}$ svarer til søketidspunkt er

$$\hat{z}(X_{(j)}) = \sum_{\nu \leq j} \frac{1}{n - \nu + 1} \quad (\nu \text{ er de } j, \text{ slike at } X_{(j)} \text{ er søketidsplot,})$$

Nelson / Hazard - plott:

<u>1b</u>	j	ν	$\hat{z}(X_{(j)})$
	1	1	0.111
	2	2	0.236
	3	3	0.379
	4	4	0.546
	5	-	-
	6	6	0.796
	7	7	1.129
	8	8	1.629
	9	-	-

Ekspponentialfordeling synes passe (rett linje)

1c "likelihood"

$$l(\lambda | \underline{x}) = \lambda^n e^{-\lambda \sum x_i}$$

"A posteriori"

$$g(\lambda | \underline{x}) \propto \lambda^{\alpha+n-1} e^{-\lambda(\beta + \sum x_i)}$$

Gamma $(\alpha+n, \beta + \sum x_i)$

Bayes-estimator

$$\hat{\lambda} = \frac{\alpha+n}{\beta + \sum x_i}$$

$$\hat{\lambda}_{a.p} = \frac{\alpha}{n}$$

$$\hat{\lambda}_{data} = \frac{n}{\sum x_i}$$

$$\hat{\lambda} = \frac{\beta}{\beta + \sum x_i} \cdot \hat{\lambda}_{a.p} + \frac{\sum x_i}{\beta + \sum x_i} \cdot \hat{\lambda}_{data}$$

August 94

1d

$$\textcircled{1} \quad \frac{\alpha}{\beta} = \frac{1}{3 \cdot 365} = \frac{1}{1095} \text{ dager}^{-1}$$

$$\textcircled{2} \quad \text{Svarene til 3 levetider} \rightarrow \underline{\alpha = 3}$$

$$\textcircled{1} \&\textcircled{2} \Rightarrow \beta = 3 \cdot 1095 = 3285 \text{ dager}$$

$$n = 7 \quad \sum x_i = 4450$$

$$\hat{\lambda} = \frac{3 + 7}{3285 + 4450} = \frac{10}{7735} = \underline{0.0013}$$

Mai 92 Oppgave 3

$$E(T) = \int_0^{\infty} t f(t) dt = \int_0^{\infty} R(t) dt, \quad \text{vises ved delvis integrasjon.}$$

$$Z(t) = \int_0^t z(u) du, \quad \text{der } z(u) = \frac{f(u)}{R(u)} = - \frac{d}{dt} \ln[R(t)]$$

$$Z(t) = - \ln R(t), \quad R(t) = e^{-Z(t)}$$

a) IFR $\Leftrightarrow z(t)$ er ikke-avtakende $\Leftrightarrow - \ln R(t)$ er konveks.

$$E(T) = \frac{1}{\alpha \lambda} \Gamma\left(\frac{1}{\alpha}\right), \quad Z(t) = (\lambda t)^\alpha, \quad \text{IFR} \Leftrightarrow \alpha \geq 1$$

b) $\ln(Z(t)) = \alpha \cdot \ln(t)$

c)

<u>t</u>	<u>Z(t)</u>	<u>R(t)</u>
1480	0.100	0.905
2166	0.211	0.810
2552	0.336	0.715
2818	0.479	0.619
3043	0.646	0.524
3427	0.846	0.429
3785	1.096	0.334
-	-	-
4241	1.596	0.203
5112	2.596	0.075

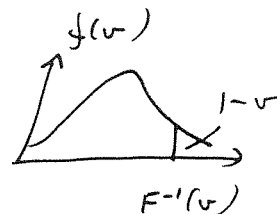
$$\hat{\alpha} \approx 2.5, \quad \hat{\lambda} \approx 0.0003 \text{ dag}^{-1}$$

Løsningsforslag i
 Pålidelighetsanalyse, Juni 1994

Opgave 1

(a) $F(v) \sim (1-v)$ - kvantil
 $F^{-1}(1) = \infty$

$$H_F^{-1}(1) = \int_0^{\infty} R(u) du = E(T), \text{ vises ved delvis integration}$$

$$\text{Skalert TTT-transform} = \frac{H_F^{-1}(v)}{H_F^{-1}(1)}$$

b) $(R(u) = e^{-\lambda u})$

$$F(t) = 1 - e^{-\lambda t}$$

$$e^{-\lambda t} = 1 - F(t)$$

$$-\lambda t = \ln(1 - F(t))$$

$$t = -\frac{1}{\lambda} \ln(1 - F(t))$$

$$F^{-1}(t) = -\frac{1}{\lambda} \ln(1 - t)$$

$$H_F^{-1}(v) = \int_0^{-\frac{1}{\lambda} \ln(1-v)} e^{-\lambda u} du = -\frac{1}{\lambda} [e^{-\lambda u}]_0^{-\frac{1}{\lambda} \ln(1-v)}$$

$$= -\frac{1}{\lambda} [1 - v - 1] = \frac{v}{\lambda}$$

$$H_F^{-1}(1) = \frac{1}{\lambda} (= E(T))$$

Skalert TTT = $\underline{v}$, $0 \leq v \leq 1$

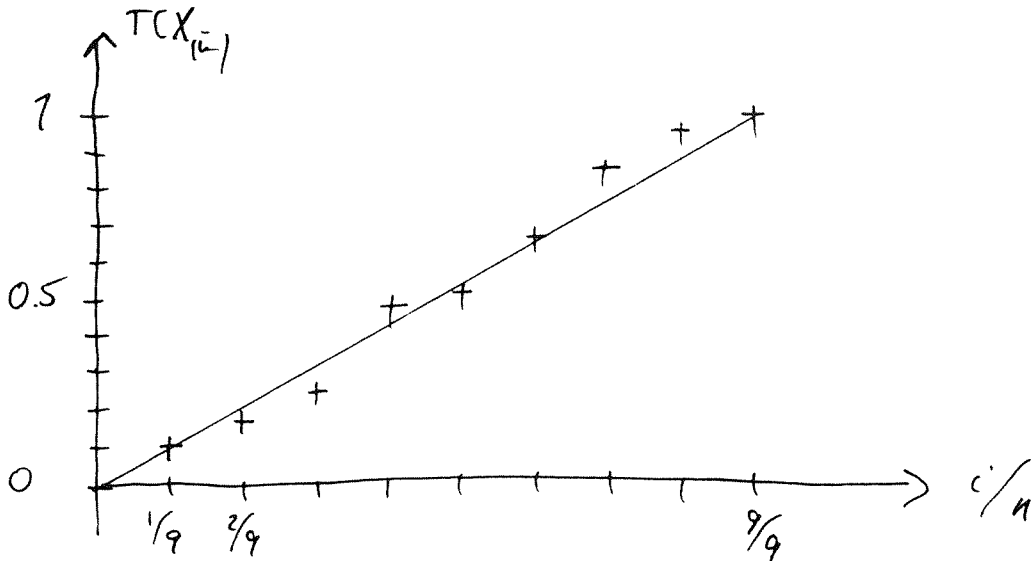
Juni 94

(c)

$$T(x) = \sum_{j=1}^i X_{(j)} + (n-i)x \quad \text{for } X_{(i)} \leq x < X_{(i+1)}$$

$$T(X_{(i)}) = \sum_{j=1}^{i-1} X_{(j)} + (n-i+1) X_{(i)}$$

i	$X_{(i)}$	$\sum_{j=1}^{i-1} X_{(j)}$	$T(X_{(i)})$	$T(X_{(i)}) / T(X_{(n)})$
1	80	0	720	0.105
2	140	80	1.200	0.176
3	210	220	1.690	0.247
4	480	430	3.310	0.485
5	530	910	3.560	0.521
6	790	1.440	4.600	0.6735
7	1.210	2.230	5.860	0.858
8	1.540	3.440	6.520	0.955
9	1.850	4.980	6.830	1.000

Eksponeusialfordelingen synes å kunne brukes (tilnærmet lineært)

Oppgave 3 Juni 94

a) $T \sim \text{Gamma}(2, \lambda)$

$$E(T) = \frac{2}{\lambda}$$

$$E(\bar{T}) = \frac{2}{\lambda} \quad \hat{\lambda} = \frac{2}{\bar{T}} = \frac{2n}{\sum_{i=1}^n T_i} \quad (= \text{SME})$$

$$\hat{\lambda} = \frac{2 \cdot 4}{22.8} = \frac{8}{22.8} \approx \underline{0.35} \quad (\text{fra sampel})$$

A priori:

$$E(T) = 10 = \frac{2}{\lambda} \quad \Rightarrow \quad \underline{\lambda = \frac{2}{10} = 0.20}$$

b) A priori: $E(\lambda) = \frac{2}{\alpha}$ ($\alpha=2$), Velg $\underline{\alpha=10}$

Likelihood: $\underline{L(\lambda/T)} = \lambda^{2n} (T_1 \dots T_n) e^{-\lambda \sum_{i=1}^n T_i}$

A posteriori fordeling:

$$\begin{aligned} \underline{f(\lambda/T)} &\propto \lambda e^{-\alpha \lambda} \cdot \lambda^{2n} e^{-\lambda \sum_{i=1}^n T_i} \\ &= \lambda^{(2n+2)-1} e^{-(\alpha + \sum_{i=1}^n T_i) \lambda} \end{aligned}$$

det Gamma $(2n+2, \alpha + \sum_{i=1}^n T_i)$

Bayes estimator =

$$\begin{aligned} \underline{\hat{\lambda}} &= E(\lambda/T) = \frac{2n+2}{\alpha + \sum_{i=1}^n T_i} = \frac{2+2n}{10 + \sum_{i=1}^n T_i} \\ &= \frac{10}{32.8} = \underline{\underline{0.305}} \end{aligned}$$

A priorinformasjonen er tilsvarende med
i ha én observasjon med verdi $T=10$ år.